

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 15Cr/1/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118200786
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Benčová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8118200786.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Lenkou Benčovou v spore žalobcu P. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom Š. XXX, právne zastúpeného Mgr. Matúšom Mackom, advokátom, Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o zrušenie rozhodcovského rozsudku takto

rozhodol:

I. Z r u š u j e rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu, zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o. so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava sp. zn. 113/11/16 zo dňa 20.10.2017.

II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 24.01.2018 sa žalobca domáhal voči žalovanému zrušenia rozhodcovského rozsudku Slovenského arbitrážneho súdu, zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o. so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava sp. zn. 113/11/16 zo dňa 20.10.2017 a náhrady trov konania.

2. V žalobe tvrdil, že rozhodcovský súd ho zaviazal na plnenie odporujúce zákonu, lebo nevyhodnotil zmluvu o revolvingovom úvere za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu absencie zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zároveň poukázal na to, že rozhodcovský súd ho zaviazal na plnenie odporujúce dobrým mravom s poukazom na dohodnutú výšku úrokovej sadzby 70 % p.a. a tiež z dôvodu neprihliadnutia na neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v bode 8.1 a 8.4 zmluvy (dohoda o poskytnutí služby - odklad splátok) .

3. Žalobca ako dôkazy označil rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu, zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o. so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava sp. zn. 113/11/16 zo dňa 20.10.2017, žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300065234 zo dňa 28.01.2014, zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere, rozhodcovskú zmluvu č. 8300065234.

4. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a navrhol ju ako nedôvodnú zamietnuť. Poukázal na zákaz spätného pôsobenia právnych noriem s tým, že rozhodcovskú zmluvu ako aj všetky rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa sporu a žalovanej čiastky je potrebné posudzovať podľa právnych predpisov platných v danom čase. Podľa žalovaného dohoda o odklade splátok nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, lebo nebola podmienkou pre vznik zmluvy o úvere a má teda charakter individuálneho dojednania. Zmluva o úvere obsahuje všetky zákonné náležitosti a z tohto dôvodu nemôže byť považovaná za bezúročnú a bezpoplatkovú. Termín konečnej splatnosti vyplýva z oznámenia o

schválení úveru, ktorý bol zaslaný dlžníkovi a je totožný s dátumom splatnosti poslednej splátky. Podľa žalovaného dohodnutá odplata v zmluve neprevyšovala priemernú odplatu na finančnom trhu podstatným spôsobom.

5. Na preukázanie svojich tvrdení žalovaný predložil súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 3. štvrťrok 2013.

6. Na prejednanie sporu nariadil súd pojednávanie, ktorého sa zúčastnil žalobca a jeho právny zástupca, ktorí zotrvali na podanej žalobe. Žalovaný svoju neúčast' ospravedlnil, pričom o odročenie pojednávania nežiadal, preto súd postupom podľa § 180 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalovaného. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, výsluchom svedkyne ako aj listinnými dôkazmi, a to oboznámením sa so spisom rozhodcovského súdu sp. zn. 113/11/16 zo dňa 20.10.2017 ako aj obsahom súdneho spisu a na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutkový stav veci:

7. Dňa 28.01.2014 strany uzavreli formulárovú zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300065234 a to tým spôsobom, že dňa 23.01.2014 najprv žalobca podpísal príslušný formulár Žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru revolvingového typu/Zmluva o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu s vyplnením údajov pod bodom 5 „údaje o požadovanom spotrebiteľskom úvere revolvingového typu“, ktorý obsahoval tieto náležitosti: poskytnutá čiastka úveru (úverový limit) 300 eur, splatnosť úveru (počet splátok) 42, mesačná splátka (vrátane úrokov) 16,08 eura, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (t.j. úver + úroky za celú dobu čerpania úveru) 675,36 eura, predpokladaná RPMN za úver 70,06 %, ročná úroková sadzba úveru 70,06 %, priemerná RPMN za úver 45,94 %, poskytnutá čiastka revolvingu 158,23 eura, celková čiastka pri revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť (t.j. revolving + úroky za celú dobu čerpania revolvingu) 385,92 eura, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 63,35 %, ročná úroková sadzba revolvingu 76,23 %.

8. Žalovaný ako veriteľ formulár zmluvy podpísal až neskôr - 28.01.2014, pričom vyplnil údaje uvedené pod bodom 6. „údaje o schválenom spotrebiteľskom úvere revolvingového typu“, ktorý obsahuje totožné údaje spotrebiteľského úveru ako v bode 5, okrem RPMN za úver, ktorá je uvedená vo výške 69,54 %.

9. Podľa článku 8, bod 8. 1 zmluvy, predmetom tejto Dohody o poskytnutí služby je záväzok Veriteľa poskytnúť Dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru resp. revolvingu poskytnutého na základe Žiadosti/Zmluvy, uzavretej medzi Veriteľom a Dlžníkom (ďalej ako „úver/revolving“) a záväzok Dlžníka zaplatiť Veriteľovi odplatu a) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 42,97 EUR a b) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 22,32 EUR v prípade ak bude Dlžníkovi revolving poskytnutý. Odplatu je veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu Dlžník udeľuje Veriteľovi svoj súhlas. Veriteľ je povinný písomne oznámiť Dlžníkovi stanovenú zníženú výšku odplaty, pričom písomné oznámenie bude tvoriť prílohu tejto Dohody o poskytnutí služby.

10. Podľa článku 8, bod 8.4 zmluvy, odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok úveru, je splatná dňom uzavretia tejto Dohody o poskytnutí služby. Veriteľ a Dlžník sa dohodli na započítaní vzájomných pohľadávok a to pohľadávky Dlžníka voči Veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky úveru podľa článku 2.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy oproti pohľadávke Veriteľa voči Dlžníkovi na zaplatenie odplaty podľa ods. 8.1. písm. a) tejto Dohody o poskytnutí služby (resp. zníženej výšky odplaty) a to ku dňu poskytnutia úveru Dlžníkovi podľa článku 2.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy. Odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok revolvingu je splatná dňom poskytnutia revolvingu Dlžníkovi. Veriteľ a Dlžník sa dohodli na započítaní vzájomných pohľadávok a to pohľadávky Dlžníka voči Veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky revolvingu podľa článku 4.1. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy oproti pohľadávke Veriteľa voči Dlžníkovi na zaplatenie odplaty podľa ods. 8.1. písm. b) tejto Dohody o poskytnutí služby (resp. zníženej výšky odplaty) a to ku dňu uskutočnenia revolvingu podľa článku 4.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy. Rozdiel bude uhradený na účet Dlžníka uvedený v čl. 2 Žiadosti/Zmluvy.

11. Dňa 28.01.2014 strany sporu uzatvorili tiež rozhodcovskú zmluvu č. 8300065234, v zmysle ktorej sa strany dohodli, že akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami zmluvy o revolvingovom úvere, s porušením, ukončením či neplatnosťou zmluvy o revolvingovom úvere budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní okrem iných pred Slovenským arbitrážnym súdom.

12. Žalovaný listinou zo dňa 29.01.2014 tzv. Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - zmluva o revolvingovom úvere číslo 8300065234 oznámil žalobcovi údaje o schválenom úvere, ktoré okrem údajov uvedených v žiadosti/zmluve o revolvingovom úvere obsahovali aj dátum splatnosti prvej splátky

úveru 02.03.2014, dátum splatnosti poslednej splátky úveru 02.08.2017, periodicita splácania úveru mesačná, dátum splatnosti splátky v priebehu periódy splácania 2. Táto listina nebola žalobcom podpísaná.

13. Listom zo dňa 31.07.2016 žalovaný oznámil žalobcovi zosplatenie úveru z dôvodu, že bol v omeškaní s úhradou splátok č. 26,27,28,29. Suma omeškaných splátok bola 64 eur.

14. Z karty klienta vyplýva, že žalobca uhradil na zmluvu č. 8300065234 sumu 402,32 eura.

15. Žalobou doručenou Slovenskému arbitrážnemu súdu dňa 03.11.2016 sa žalovaný (tam v postavení žalobcu) domáhal voči žalobcovi (tam v procesnom postavení žalovaného) zaplatenia 273,04 eura spolu so zmluvnou pokutou, úrokom z omeškania a náhradou nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky ako aj náhrady trov konania.

16. Výzvou zo dňa 11.11.2016, ktorú žalobca prevzal dňa 16.11.2016, Slovenský arbitrážny súd vyzval žalobcu na podanie žalobnej odpovede. Žalobca na výzvu nereagoval.

17. Dňa 20.10.2017 Slovenský arbitrážny súd, zriadený Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o. so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava vydal rozhodcovský rozsudok sp. zn. 113/11/16, ktorým uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 273,04 eura s príslušenstvom. Rozsudok bol žalobcovi doručený dňa 24.11.2017.

18. Z výsluchu žalobcu vyplýva, že zmluvu uzavrel u neho doma. V tom čase boli vo finančnej kríze, deti mali zdravotné problémy. Zmluvy podpisoval ohľadom úveru, nebol oboznámený a ani nevie, čo znamená rozhodcovská zmluva, ktorú podpísal. Zmluvu mu dala podpísať U.. U., oboznámený s ňou nebol, vysvetľovanie okolo zmlúv nebolo. Dostal papiere, ktoré boli vypísané, podpísal ich a potom dostal peniaze.

19. Svedkyňa U.. U. U., ktorá pracovala pre žalovaného ako viazaný finančný agent uviedla, že žalobca je klientom Profi Creditu, mal uzatvorených viac zmlúv. Vie o tom, že tie zmluvy sa nesplácali, potom sa riešili zrážky zo mzdy a tie zmluvy sa prestali splácať. So žalobcom uzatvárala asi štyri zmluvy. Klientovi povedala výšku splátky, dĺžku splácania si vybral z možností, výška úrokov, termín ku ktorému dňu chcel splácať. Klient bežne podpisoval žiadosť, zmluvu, rozhodcovskú zmluvu, zrážky zo mzdy, ročnú percentuálnu mieru nákladov a európske štandardy. Tieto listiny boli prichystané dopredu a klient, ak sa rozhodol, že ide do zmluvného vzťahu, vtedy sa začala zmluva vypisovať. Rozhodcovská zmluva a zrážky zo mzdy nikdy neboli podmienkou, že ich musí podpísať klient. Profi credit interne povedal, že je to potom na povážení, aj keď klient bude mať predschválený úver, či to schváli alebo nie. Tým sa chránili, že ak klient nepodpíše zrážky zo mzdy a rozhodcovskú zmluvu, je to ťažšie vymožiteľné. Ona nikdy klientom nevravela, že to nebude mať schválené, ale môže s tým rátať, že ak nepodpíše veci, nebude to schválené, aj keď je to predschválené. Nikdy to nebolo tak, že to musí podpísať za každú cenu. Väčšinou to bolo tak, že keď to klientovi povedali a ak bol klient vo finančnej tiesni, tak to podpísal. Vraveli, že ak sa bude splácať, tie papiere sa v živote nepoužijú, ale keď sa nebude splácať, áno, idú zrážky zo mzdy a vymáhanie. Žalobcovi vysvetľovala, čo je to rozhodcovské konanie laicky, teda, že pri dlhodobom nesplácaní (93 dní), firma to dá na rozhodcovský súd a bude to vymáhať v prospech veriteľa. Vysvetľovala aj ohľadom zrážok zo mzdy, že ak do 14 dní nepríde splátka, veriteľ to pošle do práce. Ak klient chcel mať 100 %-nú istotu, že mu bude poskytnutý úver, musel podpísať všetky papiere, ktoré boli pripravené.

20. Podľa § 39 zákona č. 40/1964 Občianskeho zákonníka účinného do 31.05.2014 (ďalej len „Občiansky zákonník“), neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 43a ods. 1 Občianskeho zákonníka, prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je návrhom na uzavretie zmluvy (ďalej len „návrh“), ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia.

Podľa § 43c ods. 1 Občianskeho zákonníka, včasné vyhlásenie urobené osobou, ktorej bol návrh určený, alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodiť jej súhlas, je prijatím návrhu.

Podľa § 44 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu. Prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Prijatím návrhu je však odpoveď, ktorá vymedzuje obsah navrhovanej zmluvy inými slovami, ak z odpovede nevyplýva zmena obsahu navrhovanej zmluvy.

Podľa § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pre uzavretie zmluvy písomnou formou stačí, ak dôjde k písomnému návrhu a k jeho písomnému prijatiu. Ak ide o zmluvu o prevode nehnuteľnosti, musia byť prejavy účastníkov na tej istej listine.

Podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka, písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

Podľa § 52 ods. 1 - 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 - 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

21. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len "Zákon o spotrebiteľských úveroch"), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

Podľa § 2 písm. a) Zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

Podľa § 2 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 9 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

písm. f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

písm. j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

Podľa § 11 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

22. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní“), spotrebiteľská rozhodcovská zmluva je dohoda medzi dodávateľom a spotrebiteľom o tom, že spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú zo spotrebiteľskej zmluvy alebo s touto spotrebiteľskou zmluvou súvisia, rozhodne v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní určený stály rozhodcovský súd zapísaný v zozname podľa § 18 a určený v tejto spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluve. Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva zaväzuje aj právnych nástupcov zmluvných strán.

Podľa § 28 ods. 6 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, stály rozhodcovský súd je povinný aj bez návrhu spotrebiteľa preskúmať, či vymáhaný nárok nie je založený na neprijateľnej zmluvnej podmienke alebo na zmluvnom dojednaní, ktoré je v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa. Stály rozhodcovský súd je povinný prihliadať aj na iné dôvody neplatnosti právneho úkonu, na ktoré by súd prihliadal aj bez návrhu.

Podľa § 45 ods. 1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak

- a) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nemal spôsobilosť uzavrieť spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu,
- b) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu alebo o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo mu nebolo umožnené sa zúčastniť na spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní,
- c) rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania,
- d) stály rozhodcovský súd nebol ustanovený v súlade s týmto zákonom, v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa nepostupovalo v súlade s ustanoveniami tohto zákona a uvedený nedostatok mohol mať vplyv na výsledok sporu,
- e) spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy,
- f) stály rozhodcovský súd nenariadil ústne pojednávanie, hoci spotrebiteľ jeho nariadenie navrhoval podľa § 34 ods. 2 a z okolností uvedených v návrhu na nariadenie ústneho pojednávania vyplývala potreba jeho nariadenia najmä z dôvodu, že bez ústneho pojednávania sa nebolo možné vysporiadať s návrhmi a tvrdeniami spotrebiteľa, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- g) v konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- h) vo veci rozhodoval zaujatý rozhodca,
- i) stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- j) rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom,
- k) výkon rozhodcovského rozsudku by bol v rozpore s verejným poriadkom Slovenskej republiky,
- l) rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 45 ods. 2 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku sa môže podať na tlačive, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 3. Ak spotrebiteľ neuvedie skutočnosti odôvodňujúce výber dôvodu zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa vzoru tlačiva uvedeného v prílohe č. 3, súd žalobu ani po neúspešnej výzve na doplnenie neodmietne a v súdnom konaní postupuje tak, aby spotrebiteľ mal právo pred súdom označiť všetky rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 45 ods. 3 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, súd v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa

odseku 1 písm. c), e) a i) až l). Ak sa dôvod zrušenia rozhodnutia vzťahuje len na časť rozhodcovského rozsudku, súd zruší rozhodcovský rozsudok len v dotknutej časti, ak je dotknutú časť možné oddeliť od nedotknutej časti výroku rozhodcovského rozsudku

Podľa § 46 ods. 1, 2 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote troch mesiacov odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi spotrebiteľského rozhodcovského konania. Ak účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku a rozhodcovský rozsudok bol opravený podľa § 42, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku. Doručený rozhodcovský rozsudok nadobudne právoplatnosť až po uplynutí lehoty na podanie žaloby podľa odseku 1, a ak je žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku podaná, až po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia súdu v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 47 ods. 1, 2, 3 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodu neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, nemožnosti riešiť predmet sporu v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo z dôvodu, že sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, pokračuje súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia na návrh niektorého z účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe. Ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z iného dôvodu, ako je uvedený v odseku 1, spotrebiteľská rozhodcovská zmluva zostáva v platnosti a vo veci rozhodne opätovne stály rozhodcovský súd. Rozhodca, ktorý vydal zrušený rozhodcovský rozsudok, je z nového prerokovania a rozhodnutia veci vylúčený a vo veci sa ustanoví nový rozhodca. Ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z toho dôvodu, že stály rozhodcovský súd rozhodol na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky alebo porušil všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa, a ak konanie pokračuje pred stálym rozhodcovským súdom podľa odseku 2, je stály rozhodcovský súd v ďalšom konaní viazaný právnym názorom súdu o neprijateľnosti zmluvnej podmienky alebo o inom porušení všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa.

Podľa § 73 ods. 3 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia.

23. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní účinného v čase uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy (ďalej len „Zákon o rozhodcovskom konaní“), rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 4 ods. 1, 2 Zákona o rozhodcovskom konaní, rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

24. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom bola uzatvorená úverová zmluva, ktorú je nutné vzhľadom na charakter zmluvných strán považovať za zmluvu spotrebiteľskú. Žalovaný je nebankovým subjektom, pričom jedným z predmetov jeho podnikania (činnosti) je poskytovanie úverov. Žalobca pri uzatvorení a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Predmetná zmluva je preto v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka zmluvou spotrebiteľskou, pre ktorú je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ spravidla nemá možnosť tieto podmienky reálne ovplyvniť (ide spravidla o tzv. "formulárové zmluvy"). Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok spotrebiteľských zmlúv a výslovne stanovuje, že také ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa totiž z toho, že predovšetkým spotrebiteľ uzatvára zmluvu s dodávateľom v dobrej viere, že dodávateľ vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že medzi dodávateľom a spotrebiteľom je nerovný vzťah z hľadiska skúseností a vedomostí, pričom dodávateľ je v porovnaní so spotrebiteľom vo výhode.

25. Súd v prvom rade skúmal včasnosť podanej žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, pričom dospel k záveru, že žaloba bola podaná včas. Rozhodcovský rozsudok bol doručený žalobcovi dňa 24.11.2017, pričom žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku bola súdu doručená dňa 24.01.2018, teda počas zákonnej 3 mesačnej lehoty na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

26. Zásadnou právnou otázkou v predmetnej veci je otázka, či rozhodcovská zmluva, na základe ktorej rozhodcovský súd založil svoju právomoc na vydanie rozhodcovského rozsudku, je platná.

27. V zmluve sa účastníci vzťahu dohodli, že akékoľvek spory, nezrovnalosti, alebo nároky medzi zmluvnými stranami, vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami zmluvy o revolvingovom úvere, s porušením ukončením, či neplatnosťou zmluvy o revolvingovom úvere budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov, podľa rokovacieho poriadku týchto stálych rozhodcovských súdov. Podľa dojednanej rozhodcovskej zmluvy spory môžu byť riešené aj v súdnom konaní, avšak výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na žalobcovi. Ak jedna z alternatív riešenia sporov spočíva na žalobcovi, spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto rozhodcovskej zmluvy začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ je nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula, alebo dodávateľ svojim konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľsko-právnej ochrany pred štandardnými zmluvami.

28. Akceptovateľnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských veciach je treba zvoliť osobitným vyjednaním a nie nanútením arbitráže spotrebiteľovi. Na individuálne dojednanie je však potrebné rešpektovať a zachovať proces tvorby zmluvy ustanovený v Občianskom zákonníku. Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť predkladanej zmluve sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení ani vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste papiera.

29. Evidentne je možné konštatovať, že ide o vopred dodávateľom naformulované zmluvné klauzuly a je zrejmé, že spotrebiteľ nemôže takúto formulárovú zmluvu meniť. Na strane žalovaného je dôkazné bremeno preukázať, že spotrebiteľ - žalobca si individuálne vyjednal rozhodcovské konanie. V tomto smere neboli doložené žiadne relevantné listinné dôkazy, podporujúce záver o individuálnom vyjednaní rozhodcovských zmlúv. Nie žalobca má dokázať, že nedošlo k individuálnemu vyjednaniu, ale žalovaného zaťažovalo dôkazné bremeno túto situáciu preukázať. Ak by si žalobca individuálne vyjednal rozhodcovskú zmluvu, potom by muselo platiť, že si individuálne vyjednal aj podmienky arbitráže. Žalovaný si dôkazné bremeno o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej doložky nesplnil. Ak spotrebiteľ mal vyjednať na základe rozhodcovskej zmluvy súkromný proces, mal by nepochybne tieto pravidlá poznať. (porov. rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/11/2017 zo dňa 19.10.2017).

30. Z výsluchu žalobcu vyplynulo, že nevie, čo je to rozhodcovské konanie a nebolo mu to zo strany viazaného finančného agenta žalovaného vysvetľované. Uvedené je v rozpore s výpoveďou svedkyne - viazaného finančného agenta, ktorá tvrdila, že žalobcovi ako aj iným klientom laickým spôsobom vysvetľovala, čo znamená rozhodcovské konanie. Zároveň z jej výsluchu však tiež vyplýva, že klient bežne podpisoval žiadosť, zmluvu, rozhodcovskú zmluvu, zrážky zo mzdy, ročnú percentuálnu mieru nákladov a európske štandardy. Tieto listiny boli prichystané dopredu a klient, ak sa rozhodol, že ide do zmluvného vzťahu, vtedy sa začala zmluva vypisovať. Väčšinou to bolo tak, že ak bol klient vo finančnej tiesni, tak všetky listiny podpísal. Ak klient chcel mať 100 %-nú istotu, že mu bude poskytnutý úver, musel podpísať všetky papiere, ktoré boli pripravené.

31. Súd poukazuje na to, že rozhodcovská zmluva uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Z uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy žiadne podstatné informácie o rozdieloch medzi riešením sporu pred rozhodcovským súdom a všeobecným súdom nevyplývajú. Dôkazom opaku nie sú ani články 2,3 a 7 rozhodcovskej zmluvy. V článku 2 sa nachádza len vyhlásenie veriteľa o tom, že uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia a vykonávania zmluvy o revolvingovom úvere medzi veriteľom a dlžníkom, pričom dlžník nemá povinnosť prijať návrh tejto rozhodcovskej zmluvy zo strany veriteľa. Článok 3 obsahuje jedine poučenie dlžníka o dôsledkoch uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy a to tak, že dôsledkom uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy je možnosť riešenia sporov vyplývajúcich alebo súvisiacich s ustanoveniami zmluvy o revolvingovom úvere, ktorú veriteľ a dlžník uzatvorila, s porušením, ukončením či neplatnosťou zmluvy o revolvingovom úvere v rozhodcovskom konaní. Zároveň v tomto článku je spomenutá aj možnosť riešenia sporov v súdnom konaní s tým, že výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na žalobcovi. Aké sú aspoň základné rozdiely súdneho a rozhodcovského konania z týchto článkov vôbec nevyplýva. Žalovaný sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nemôže zbaviť ani poukazom na

princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech povinného. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahov so strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života a teda aj zdravému rozumu odporuje požiadavka na podrobnej znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa respektíve jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu.

32. Pokiaľ ide o možnosť odstúpiť od zmluvy (čl. 7 rozhodcovskej zmluvy), súd poukazuje na to, že uvedené svedčí skôr o tom, že žalovaný sa spoliehal na nečinnosť spotrebiteľa, ktorý takýto úkon neučiní. Súdny takémuto konaniu oprávneného nemôžu poskytnúť ochranu, lebo je v rozpore s účelom a cieľom smernice Rady 93/13/EHS, ktorý sleduje čo najúčinnejšiu ochranu práv spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany. Navyše súd uvádza, že od zmluvy možno odstúpiť len v prípade, že je platná. Od absolútne neplatnej zmluvy sa odstúpiť nedá. Ak je zmluva od začiatku neplatná, nie sú splnené zákonné podmienky na dodatočné zrušenie zmluvy. Totožný právny názor vyplýva napr. z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/111/2008 zo dňa 30.06.2009, z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/48/2010 zo dňa 29.02.2012.

33. Z uvedených dôvodov súd nepovažoval predmetnú rozhodcovskú zmluvu za platne dojednanú (§ 45 ods. 1 písm. e) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní).

34. Zároveň súd poukazuje na to, že v prípade uzatvárania spotrebiteľských zmlúv, ktoré spadajú pod úpravu Zákona o spotrebiteľských úveroch, tento právny predpis upravuje v § 9 ods. 2 náležitosti, ktoré musia byť uvedené v zmluve. Uvedené znamená, že musia byť výsledkom zmluvného konsenzu oboch jej účastníkov a to odhládnuť od toho, že zmluva nemusí tvoriť jeden dokument, ale pokiaľ niektoré náležitosti zmluvy boli uvedené v tzv. oznámení veriteľa o schválení úveru, ktoré však nebolo podpísané žalobcom a na ktoré písomne nereagoval akceptáciou tohto návrhu, nie je možné prijať záver, že zákonná požiadavka obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere predstavujúca či už splatnosť mesačnej splátky alebo termín konečnej splatnosti úveru bola zachovaná spomínaným oznámením. Písomná forma zmluvy vrátane spomínaných povinných zákonných náležitostí musí byť dodržaná aj v procese kontraktácie týchto jednotlivých náležitostí zmluvy. V samotnej zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je ani zmienka o splatnosti mesačnej splátky a o termíne konečnej splatnosti úveru. Pokiaľ tieto náležitosti žalovaný uviedol v ďalšom dokumente, teda v spomínanom oznámení, bolo potrebné, aby žalobca nový návrh žalovaného ohľadom týchto náležitostí písomne akceptoval. Musí byť totiž dodržaný proces uzatvárania zmlúv podľa § 43 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ako už súd uviedol, písomná akceptácia žalobcu vo vzťahu k termínu mesačnej splátky a termínu konečnej splatnosti úveru chýba a preto nedošlo k písomnej dohode strán o týchto náležitostiach zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch).

35. Súd zdôrazňuje, že vychádzajúc z formulácie „termín konečnej splatnosti úveru“ je nepochybné, že tento termín musí byť určený dátumovo. Nemožno termín splatnosti nahrádzať matematickým výpočtom jednotlivých splátok. Napokon je to zrejmé aj zo skutočnosti, že zákonodarca počet splátok stanovil pri ďalšej povinnej náležitosti zmluvy uvedenej v § 9 ods. 2 písm. k) a preto nemohol mať na mysli počet splátok aj pri náležitosti predstavujúcej termín konečnej splatnosti úveru. Spotrebiteľ totiž musí mať jasno už pri uzatvorení zmluvy, akú dlhú dobu a do kedy má úver splácať, pretože práve to je účelom citovaného zákonného ustanovenia.

36. Pokiaľ žalovaný argumentoval rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 súd súhlasí s tým, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemusí byť obsiahnutá v jednom dokumente, ale s poukazom na odôvodnenie tohto rozsudku poukazuje na to, že v zmluve by musel byť jasný odkaz na konkrétny dokument, ktorý by navyše musel byť odovzdaný žalobcovi ako spotrebiteľovi ešte pred uzavretím zmluvy, čo v prípade spomínaného oznámenia veriteľa nepochybne nebolo a ani nemohlo byť (z časového hľadiska) naplnené. Vyššie uvedené závery znamenajú, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov s poukazom na § 11 ods. 1 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch.

37. Zároveň súd upriamuje pozornosť na výšku úrokovej sadzby úveru 70,06 % ročne, ktorá sa prieči dobým mravom a z tohto dôvodu je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešíkanosťný spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov). Za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom treba považovať právny úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a

princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/137/2003). Dobrými mravmi sa v súdnej praxi považuje súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktoré sú v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia, ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť a vystihujúcu podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem. Neprimerane dohodnuté úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, a teda aj s dobrými mravmi.

38. Ročná úroková sadzba je podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmluve je uvedená ročná úroková sadzba 70,06 %. Podľa údajov Národnej banky Slovenska bola priemerná úroková miera obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch od 1 do 5 rokov (zmluva bola uzatvorená na 42 mesiacov) poskytovaných domácnostiam v mesiaci január 2014 na úrovni 11,71 % ročne. Dohodnutá výška úrokov 70,06 % ročne uvedená v zmluve podstatne (takmer šesťnásobne!) prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v január 2014.

39. Podľa názoru súdu výška úrokov pri nebankových spotrebiteľských úveroch nemusí dôsledne kopírovať výšku úrokov pri porovnateľných bankových úveroch, avšak dohodnutá výška úrokov (aj keď vyššia ako pri bankách) musí byť stále súladná s požiadavkou dobrých mravov a nesmie vykazovať znaky nepoctivého úžerného úroku. Dlužník uzatvára zmluvu o úvere a dohodu o úrokoch prevažne z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky.

40. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s dobrými mravmi, t.j. pravidlami morálneho charakteru, ktoré sú všeobecne platné a uznávané v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32Odo/1022/2004, sp. zn. 21Cdo/1484/2004). Je pravdou, že nebankový subjekt pri poskytovaní úverov podstupuje vyššiu mieru rizika, čo sa odráža aj vo výške úroku, avšak dohodnutá výška úrokov musí byť stále súladná s požiadavkou dobrých mravov a nesmie vykazovať znaky nepoctivého až úžerného úroku. Dohodnutá úroková sadzba vo výške 70,06 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi a preto je zmluva v tejto časti v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná.

41. Z týchto dôvodov súd považuje dohodu o ročnej úrokovej sadzbe za poskytnutý úver za absolútne neplatnú dohodu, a to podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi a v súlade s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa takto absolútne neplatne dojednaným právam neposkytuje právna ochrana, pretože by to bolo v rozpore so zákonom. Výška ročnej úrokovej sadzby v danom prípade viacnásobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu za spotrebné úvery poskytnuté bankami v čase uzatvorenia zmluvy, nakoľko táto bola vo výške 11,71 % ročne, a preto je neplatná aj podľa ustanovenia § 53 odsek 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.05.2014. Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Vzhľadom na judikát Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/26/2011 ide o absolútnu neplatnosť dohody o úrokoch, tieto sú neplatné v celom rozsahu a nie je možné ich teda modifikovať.

42. Zároveň súd poukazuje na to, že v zmysle dohody o poskytnutí služby (článok 8.1 a 8.4) zmluvy o revolvingovom úvere je zrejmé, že táto zmluvná podmienka platí aj v prípade, ak počas zmluvného vzťahu nedôjde zo strany dlžníka k požiadavke o vykonanie odkladu maximálne 3 akýchkoľvek splátok úveru. To znamená, že v konečnom dôsledku môže nastať situácia, že dlžník poskytne plnenie bez toho, aby dostal za to protiplnenie. Súd považuje za samozrejmé, že v spoločnosti založenej na trhovej ekonomike je vyžadovanie plnenia bez reálneho poskytnutia protiplnenia minimálne rozporné s dobrými mravmi. Súd takúto dohodu o poskytnutí služby napriek deklarácii, že jej podpisom nie je podmienený podpis úverovej zmluvy, považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku sofistikovane umiestnenú do zmluvy samotnej. Ide podľa názoru súdu o nekalú obchodnú podmienku, ktorej cieľom nie je nič iné ako znížiť sumu úveru vyplácanú dlžníkovi nachádzaním spôsobu neoprávneného obohacovania sa spôsobom navonok neutrálnym. Takýto postup súd v žiadnom prípade s ohľadom na ochranu spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany nemôže aprobovať. Túto podmienku by súd aproboval v prípade, ak by platba za odklad splátok mala prebehnúť až potom, ako k samotnému odkladu splátok dôjde. V takomto prípade by bola naplnená premisa, že za plnenie spotrebiteľa, teda dlžníka, bolo reálne poskytnuté plnenie veriteľa, teda dodávateľa.

43. Pri posudzovaní neprijateľnosti zmluvnej podmienky je potrebné si uvedomiť, že žalovaný žalobcovi strhol z úveru sumu 42,97 eura ako poplatok za to, že ak by snád' niekedy v budúcnosti žiadal o odklad splátok, aj to až pri splnení ďalších podmienok (stanovenej doby práceneschopnosti alebo skončenie pracovného pomeru) povolí mu odklad, ale maximálne troch splátok a to všetko za uvedený poplatok. Zmluvné dojednanie nie je formulované tak, že ak spotrebiteľ skutočne chce odklad splátok, môže si ho aktivovať, ale je formulované tak, že službu napriek tomu, že ju spotrebiteľ ešte nepotrebuje a zjavne ani nechce, zaplatí poplatok vo výške 42,97 eura, čo je viac ako 14 % z úveru. Nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

44. Zo súdnej kontroly by bola vylúčená sporná dohoda, ak by bola individuálne dojednaná. Tento názor je však spochybnený už tým, že ide o formulárovú dohodu. Súd zdôrazňuje, že platí prezumpcia o tom, že neprijateľná zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná, ako to vyplýva z § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Súd zároveň poukazuje na to, že z rozhodovacej činnosti je známe, že totožná zmluvná podmienka bola súdny judikovaná ako neprijateľná, no napriek tomu, rozhodcovský súd na túto skutočnosť neprihliadal.

45. Súd pripomína, že každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami (§ 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa). Zmluvná podmienka, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinnej osoby ako spotrebiteľa, je neplatná. Za takéto zmluvné podmienky je možné považovať formulárové ustanovenia dohody o poskytovaní služieb, vopred pripravené poskytovateľom služby, ktoré neboli individuálne dojednané a ktoré spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvniť, pričom výrazným spôsobom zasahujú do jeho postavenia v rámci zmluvného vzťahu tým, že ukladajú spotrebiteľovi povinnosť platiť neprímerané vysokú odmenu za služby, ktoré nevyužíva a ktoré si nevyžiadal. Dohoda o poskytnutí služby nebola dohodnutá individuálne zo strany spotrebiteľa, ale bola mu vnútená spolu s podpisom zmluvy o revolvingovom úvere. Z týchto dôvodov nebolo možné považovať dohodu o poskytovaní služieb za platný právny úkon zo strany spotrebiteľa, pričom uvedenú skutočnosť rozhodcovský súd správne nevyhodnotil.

46. Na podporu správnosti vyššie uvedeného názoru súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/307/2014 zo dňa 09.09.2015 (zverejnený už v čase rozhodovania rozhodcovského súdu), v zmysle ktorého sa odvolací súd stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa, že pokiaľ je medzi účastníkmi dojednaná odplata vo výške cca 215 eur za možnosť požiadať o odklad splátok, aj keby bol potom takýto odklad splátok nárokovateľný, jedná sa o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Na základe takéhoto dojednania je možné, že spotrebiteľ nikdy o odklad splátok nepožiadala a následkom takéhoto dojednania bude len to, že mu bude vyplatená nižšia suma úveru, než akú si dojednal (po započítaní odplaty za uvedenú službu). Jej všeobecná formulácia umožňuje vyžadovať zaplatenie odplaty za ňu aj v situáciách, kedy spotrebiteľ v budúcnosti nebude mať záujem o takúto službu. Pokiaľ dojednanie umožňuje aj výklad, ktorý je v neprospech spotrebiteľa, je možné takéto dojednanie vyhlásiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

47. Vzhľadom na to, že rozhodcovský súd neprihliadol na to, že

- zmluva o úvere neobsahovala povinné náležitosti v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch,
- dohodnutá výška úrokovej sadzby je v rozpore s dobrými mravmi,
- zmluva o úvere obsahovala neprijateľnú zmluvnú podmienku (dohodu o poskytnutí služby - odklad splátok)

možno konštatovať, že

- stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, a toto porušenie malo vplyv na výsledok sporu (§ 45 ods. 1 písm. i) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní),
- rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré odporuje dobrým mravom (§ 45 ods. 1 písm. j) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní),
- rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 45 ods. 1 písm. l) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní).

48. Pokiaľ žalobca čerpal úver vo výške 257,03 eura (300 eur - 42,97 eura) a vrátil žalovanému sumu 402,32 eura, rozhodcovský súd nerozhodol správne pokiaľ zaviazal žalobcu na plnenie uvedené vo výroku rozhodcovského rozsudku.

49. Z týchto dôvodov súd zrušil rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu, zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o. so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava sp. zn. 113/11/16 zo dňa 20.10.2017.

50. Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

51. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).